

SULKHAN-SABA ORBELIANI TEACHING UNIVERSITY
FACULTY OF HUMANITIES

International scientific-practical conference
**FORMING OF MODERN EDUCATIONAL
ENVIRONMENT: BENEFITS, RISKS,
IMPLEMENTATION MECHANISMS**

September 29, 2017

Proceedings of the Conference

Tbilisi – 2017

Organising Committee

Ekaterine Natsvlishvili	Associate Professor, Dr. of Economics, Faculty of Business, Consultant of VET Project, National Center of Educational Quality Enhancement, Sulkhani-Saba Orbeliani Teaching University, Tbilisi, Georgia;
Nino Turabelidze	Professor, Dr. of Social Sciences, Dean of Faculty of Humanities, Sulkhani-Saba Orbeliani Teaching University (SABAUNI), Georgia;
Adamchy'k M.	Prof., Dr. Hab., Rector of the Holy Cross University, Kielce, Poland;
Georgi Velkov Kolev	Prof., Dr. Hab., Rector of Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;
Nataliya Pavlova	Assoc. Prof., Dr. Hab., Vice-Rector of Science, Project and International Relations, Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;
Krasimir Markov Markov	Professor, Dr. Hab., Dean of Faculty of Pedagogical Sciences, Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;
Sonya Borisova Ilieva	Prof., Dr. Hab., editor-in-chief of Scio-Brains journal, Konstantin Preslavsky University of Shumen, Bulgaria;
Teresa Giza, Prof.	Dr. Hab. of Social Sciences, Holy Cross University, Kielce, Poland;
Kostyantyn Shaposhnykov	Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation, Ukraine;
Iryna Shaposhnykova	Associate Professor, Dr. of Social Sciences, Dean of Faculty of Psychology, History and Sociology, Kherson State University, Ukraine;
Abdyrajymova Gulmira	Prof., Dr. of Social Sciences, Head of department of Sociology, Kazakh National University named after Al'-Farabi, Almaty, Kazakhstan;
Dariush Tulavec'ky	Prof., Dr. Hab. of Social Sciences, University of John Paul II, Krakow, Poland.

International scientific-practical conference Forming of modern educational environment: benefits, risks, implementation mechanisms: Conference Proceedings, September 29, 2017. Tbilisi: Baltija Publishing. 196 pages.

CONTENTS

SECTION 1. DEVELOPMENT RESOURCE PERSON TECHNOLOGY

Гендерні особливості когнітивного розвитку у студентському (юнацькому) віці Бохонкова Ю. О.	1
--	---

Педагогічний коучинг як технологія особистісно-професійного розвитку педагога Гусак В. М.	4
--	---

Ділова гра «Стратегічне планування розвитку ЗНЗ» як елемент тренінгу з формування готовності майбутнього керівника загальноосвітнього навчального закладу до стратегічного управління Лебідь О. В.	7
--	---

Парні емоційні стани як предмет психотерапевтичної роботи Мазяр О. В.	10
---	----

Соціально-психологічні особливості прояву амбівалентності особистості у юнацькому віці Сербін Ю. В.	12
--	----

Феномен харизми в культурі Уварова Т. И.	14
--	----

SECTION 2. CURRENT ISSUES OF PRACTICAL PSYCHOLOGY

До проблеми сімейного виховання підлітків із вадами інтелектуального розвитку Іваненко А. С.	18
---	----

Рівень сформованості комунікативної толерантності старшокласників в умовах впровадження інклюзивного навчання в Україні Лапа В. М.	21
---	----

Соціально-психологічна структура простору міських спільнот Люта Л. П.	24
---	----

Професійне самовизначення майбутніх фахівців соціальної сфери у координатах сучасних освітніх парадигм Савчук О. А.	27
--	----

Психологічні та психопатологічні феномени осіб зрілого і похилого віку Спицька Л. В.	30
Компетентнісний підхід до проблеми формування соціальної зрілості в юнацькому віці Чуловський В. Е.	33
Поняття алекситимії Шеленкова Н. Л.	36
SECTION 3. TECHNOLOGY OF PROFESSIONAL ORIENTATION	
Специфіка інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів природничих дисциплін Гура А. М.	39
Система профорієнтаційної роботи кафедри педагогічного ВНЗ Репко І. П., Одарченко В. І.	42
Foreign language training of future vocational teachers in the information – educational environment Yaremenko-Gasiuk O. O.	46
SECTION 4. THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL WORK	
Медико-соціальна робота з дітьми, які пережили травмуючу ситуацію Булеза Б. Я.	49
Феномен самовдосконалення соціальних працівників в процесі фахової підготовки Моренко О. М.	52
Недержавна інституційна підтримка мігрантів в Україні у контексті здійснення соціальної роботи Попова А. С.	55
Соціальна компетентність як складова базових компетентностей майбутніх соціальних працівників у ВНЗ Стрельбицька С. М.	58
SECTION 5. CURRENT ISSUES OF SOCIAL AND EDUCATIONAL RESEARCH	
Деякі тенденції підготовки вчителів початкової освіти у країнах Європейського Союзу Біницька К. М.	62

Сучасні орієнтири професійної освіти: фахова підготовка майбутніх соціальних педагогів до формування життєвої компетентності дітей Великжаніна Д. В.	65
Порівняльний аналіз результатів педагогічного експерименту щодо формування продуктивного педагогічного мислення майбутніх учителів фізичної культури Гуменюк С. В.	68
Характеристика неформальної освіти дорослих в законодавстві Республіки Білорусь Ісасва О. А.	72
Інтерактивні технології в навчанні майбутніх педіатрів Карпова М. Є.	75
Рівень сформованості здоров'язбережувальної компетентності майбутніх соціальних педагогів за ціннісно-мотиваційним й особистісним критеріями Костюченко Т. М.	78
Фронтальні форми навчання майбутніх інженерів-технологів харчової галузі в процесі формування здоров'язбережувальної компетентності Благий О. С., Лазарева Т. А.	81
Професійно-комунікативна культура майбутніх сімейних лікарів: підходи до формування Остраус Ю. М.	84
Структура формування соціально-правової компетентності молодого вчителя у наукових дослідженнях Розіна Н. В.	88
Інформаційно-комунікаційна компетентність як складова професійної компетентності майбутнього кваліфікованого робітника будівельної галузі Сороквашин С. В.	92
Методологічні основи функціонування творчих шкіл і художньої творчості митців Федоренко С. О.	96
Виховання педагогічно-орієнтованих смаків вчителів спортивних дисциплін в КНР Хань Чжанлянь	99
Дефінітивний аналіз категорії «міждисциплінарна інтеграція» у контексті дослідження формування індивідуальних стратегій здоров'язбереження у майбутніх бакалаврів природничих спеціальностей в університетах Шукатка О. В.	101

SECTION 6. PROBLEMS OF REGIONAL HISTORY

Balfour Declaration – philosophy of politics

Batenko H. V...... 105

Радянське громадянське суспільство: оксиморон суспільно-політичного життя України кінця 1980-х – початку 1990-х років

Костюк Д. С...... 108

Короткотермінові педагогічні курси в системі педагогічної освіти Наддніпрянської України другої половини XIX – початку XX ст.: огляд дореволюційної літератури

Ломако Л. І...... 112

Сучасні регіональні студії з історії кооперативного руху України другої половини XIX – початку XX ст.

Пятницькова І. В...... 115

Domestic historiography interpretation of the interwar period (1918 – 1939) in the West Ukrainian territories

Toporenko O. Yu...... 118

SECTION 7. ACTUAL PROBLEMS OF SOCIOLOGY

Сучасне суспільство: проблеми, суперечності та перспективи

Зленко Н. М., Кравченко Т. О...... 120

Проблема виявлення «мови ворожнечі» в ЗМІ

Коваль М. І...... 123

Соціальна обумовленість насильницької поведінки підлітків

Орос О. Б...... 126

Аналіз концептуальних підходів до вивчення ідентифікації в зарубіжній соціології

Пташник-Середюк О. І., Пряхіна Н. О...... 128

Вища освіта криється в деталях: дещо про структури суб'єктивного сприйняття поколінської культури

Яковенко А. К., Ташенко А. Ю...... 131

SECTION 8. LEGAL SUPPORT OF SOCIAL PROTECTION

Основи конституційного забезпечення права особи на охорону здоров'я

Швець Ю. Ю...... 135

SECTION 9. MODERN PROBLEMS OF SOCIAL AND HUMANITARIAN EDUCATION

Проблеми психического здоров'я студентів США Бахов И. С.....	138
Дослідницькі вміння вчителя як педагогічний феномен Варга Н. І.....	141
Сучасні освітні проекти в умовах розвитку інформаційного суспільства Вигранка Т. В.	144
Організація роботи над характеристикою персонажа на уроках літературного читання в початкових школах України Гнатенко К. І.....	147
Роль філософської герменевтики в практичній діяльності лікаря Дубініна В. О.....	151
Роль сучасних педагогічних технологій у формуванні соціальних компетенцій студентства Жукова О. А.....	153
Особливості підготовки фахівців інженерних спеціальностей у процесі формування культури іншомовного професійного спілкування Кіш Н. В., Канюк О. Л.....	156
Предметно-просторове середовище дошкільного закладу: погляд з історії у сьогодення Коваленко О. В.....	159
Критерії, показники та рівні сформованості готовності до анімаційної діяльності майбутніх фахівців з туризму Літвінова-Головань О. П.....	163
Використання девайсів у вищій школі Майнаєв Ф. Я.....	167
Організація і зміст підготовки студентів спеціальності «соціальне забезпечення» до професійного спілкування Поляничко А. О., Пономаренко Л. І.....	169
Престиж мистецтва у соціумі: діалог загальнолюдських цінностей Савчин Л. М.....	172
Влияние образовательной среды на криминализацию личности Сизак Л. Н.....	175

Оцінно-контрольна діяльність як засіб формування мовленнєвотворчої особистості старшого дошкільника Трифонов О. С.	178
Теоретичний аналіз процесу підготовки майбутніх вихователів до професійної діяльності Філімонова Т. В.	181
Game as the main child's activity preschool Yakymenko S. I.	184

4. Белкин А.С. Профессиографический мониторинг подготовки специалиста в системе высшего педагогического образования / А.С.Белкин, С.Н.Силина. – Шадринск: ШГПИ Вып. 4, 1999. – С. 43-58.

5. Гайсина Л.Ф. Готовность студентов вуза к общению в мультикультурной среде и ее формирование: Монография / Лилия Фаритовна Гайсина. – Оренбург: РИК ГОУ ОГУ, 2004. – 113 с.

6. Галимзянова И.И. Педагогическая система формирования иноязычной коммуникативной компетентности будущих инженеров: автореф. дис. на соискание уч. степени д-ра пед. наук: 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / И.И. Галимзянова. – Казань, 2009. – 32 с.

7. Зінченко В.П. Педагогічні вміння як основа формування майстерності // Педагогічна майстерність: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія. – Київ-Глухів: РВВ ГДПУ, 2005. – С. 74-80.

8. Ипполитова Н.В. Система профессиональной подготовки студентов педагогического вуза: личностный аспект / Ипполитова Н.В., Колесников М.Н., Соколова Е.А. – Шадринск: Издательство ПО «Исеть», 2006. – 236 с.

9. Морозова Т. Актуальные направления иноязычного обучения студентов вузов / Т.Морозова // Учитель. – 2005. – № 6. – С. 64-70.

10. Мыльцева Н.А. Подготовка специалистов со знанием иностранных языков в высших учебных заведениях / Нина Александровна Мыльцева // Иностранные языки в школе. – 2006. – № 7. – С. 11-19.

11. Симоненко В.Д. Современные педагогические технологии: Учеб. пособие / В.Д.Симоненко, Н.В.Фомин. – Брянск: Издательство БГПУ, 2001. – 395 с.

ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ПОГЛЯД З ІСТОРІЇ У СЬОГОДЕННЯ

**Коваленко О. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти**

*Педагогічний інститут
Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Метою національної дошкільної освіти є створення сприятливих умов для особистісного зростання та творчої самореалізації кожної дитини. Пріоритетами державної політики у розвитку дошкільної освіти є її особистісна орієнтація, формування гуманістичних цінностей, забезпечення фізичного, психічного та духовного здоров'я дитини. Реалії сучасного життя все більше підводять дослідників до необхідності враховувати зростаюче значення середовища у вихованні дітей. Створення і модернізація розвивального середовища в дошкільних навчальних закладах є важливим

напрямок реформування дошкільної освіти. Відомо, що основні завдання щодо створення і модернізації розвивального предметно-просторового середовища дошкільного навчального закладу викладені у стандарті дошкільної освіти в Україні – Базовому компоненті дошкільної освіти [1]. Неодмінною умовою формування розвивального предметно-просторового середовища дошкільного навчального закладу є опора на особистісно орієнтовану модель взаємодії учасників освітнього процесу.

Завданнями нашого дослідження було опрацювання дефініцій характеристик основних понять означеного питання, досліджень вчених щодо створення розвивального предметно-просторового середовища дитячого садка, розкриття історичного досвіду та новітніх підходів щодо облаштування середовища на формування компетенцій дітей дошкільного віку.

Розвивальне середовище – комплекс психолого-педагогічних, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, ергономічних, естетичних умов, які забезпечують життя дітей у дошкільному закладі. Поняття середовища – широке і об'єднує сукупність зовнішніх умов, факторів та об'єктів, серед яких народжується, живе та розвивається організм [2; 3].

У філософії існують різні підходи до класифікації середовищ. Один з них полягає у тому, що поняття середовища можна розглядати у двох аспектах: макросередовище, т. т. матеріальний добробут, соціальний лад, культурний рівень суспільства, в якому живе людина та мікросередовище – оточення, яке безпосередньо впливає на дитину: сім'я, навчальний заклад, люди, з якими вона спілкується. Вивчаючи вплив середовища на розвиток людини, сучасна педагогіка підкреслює роль суспільства, контактів з людьми у становленні особистості, у формуванні компетенцій дітей дошкільного віку [4, с. 25]. Найзагальнішою є класифікація середовищ на природне і соціальне. На думку М. Гомезо, В. Панова, Т. Столярова, В. Ясвіна та ін. середовище складається з природного, соціального, культурного оточення, тому в аналізі взаємодії з людиною треба враховувати всю сукупність факторів (біологічних, фізичних, соціальних, культурних). У психології і педагогіці соціальне середовище розглядається з позиції інтеграції в ньому дитини та досліджується як суб'єктивно пережита дитиною об'єктивна реальність (Г. Авдрієв, Л. Виготський, Т. Кузнєцова, Ю. Мануйлов, Л. Новикова, О. Петровська, В. Семенов та ін.).

Розробка сучасних моделей виховних систем неможлива без ґрунтовного аналізу історико-педагогічного досвіду, виявлення його прогресивних ідей та можливостей їх творчого використання. У всіх гуманістичних теоріях та практиці дошкільного виховання минулих часів на проблему створення розвивального предметно-просторового середовища дитячого садка звертали першочергова увага. Неабиякого значення надавали створенню середовища дитячого садка і школи К. Ушинський, С. Русова, М. Монтесорі, В. Сухомлинський та ін. Їх погляди з цього питання дещо перегукуються, оскільки, на їх переконання, обладнання дитячого садка повинно враховувати принцип природовідповідності. Німецький Р. Штайнер мав дещо інший підхід до змісту і функції предметного середовища, яке вчений називав «фізичним

середовищем» та виступав проти готових іграшок – «продуманих та сфабрикованих інтелектуальною цивілізацією». Французький педагог С. Френе вважав довілля дитини важливою умовою ефективної підготовки до майбутнього самостійного життя. Навколишнє середовище, на його переконання, має бути організоване так, аби спонукати дитину до виконання активних дій відповідно до її життєвого ритму, фізичних та психічних можливостей. Наш аналіз свідчить про те, що погляди класиків педагогіки цілком сучасно звучать і на початку XXI сторіччя. З одного боку це пояснюється тим, що вони будували свої теоретичні та практичні позиції на засадах філософії, психології, педагогіки, фізіології у поєднанні з багатим особистим досвідом, а з другого боку тим, що в основі їх діяльності лежали гуманістичні принципи, які мають глибокі традиції в історії світової філософської педагогічної думки.

Нині в різних країнах активно здійснюється пошук створення такого середовища, в якому передбачалися б особливості та перспективи розвитку дітей, їх диференційовані потреби. Зокрема, деякі педагогічні новації широко застосовуються в практиці дитячих садків Німеччини, де особливу увагу звертають на невербальний і образний характер педагогічних впливів. Цікаву концепцію розвивального середовища розробила група московських науковців (А. Грашин, Л. Кузьмичов, С. Новоселова, Л. Парамонова, Л. Чайнова та ін.), які запропонували комплексний підхід до організації розвивального предметно-ігрового середовища. Зміст розвивального предметного середовища, на їх переконання, має задовольняти всі потреби щодо розвитку дитини та становлення її творчих здібностей, реалізуючи концепцію ампліфікації, розроблену О.Запорожцем [5, с. 12]. Принципи формування предметно-розвивального середовища, відповідно до особистісно-зорієнтованої моделі виховання дошкільнят розкрито і обґрунтовано В. Петровським [6], а серед досліджень останніх років цього питання в Україні варто виділити А. Богущ, І. Большакову, А. Гончаренко, Г. Іванюк, Л. Лохвицьку, Я. Матюшинець, І. Резніченко І. Сіданіч та ін.

Облаштування розвивального предметно-просторового середовища у дошкільних закладах в Україні здійснюється на тлі впровадження в практику роботи з дітками особистісно орієнтованої моделі дошкільної освіти. Дитина зі своїми уподобаннями, інтересами, здібностями, особливостями має стати головним учасником освітнього процесу. Для реалізації особистісно орієнтованої моделі педагоги дошкільного закладу мають створити необхідні умови для розвитку дитини, т.т. створити сприятливий розвивальний простір, у якому дитина спілкується з ровесниками і педагогами, формує свої уміння і навички, отримує знання, і найголовніше – активно діє. Створити простір, який був би розвивальним і водночас безпечним для дітей, не так просто, та й бажаного результату відразу досягти також неможливо. Важливо пам'ятати, що розвивальний простір створюється не для зручності педагога, а для комфортності життя дітей, щоб діти могли вільно, відповідно до своїх смаків і настрою, обрати той чи інший осередок, задовольняючи власну потребу у пізнанні.

Слід зазначити, що дослідження науковців, рекомендації програм методичної літератури, пошуки і знахідки практиків призвели до появи найрізноманітніших підходів щодо облаштування предметно-просторового середовища дошкільних закладів, а саме умовний поділ групової кімнати дитячого садка на змістові осередки (центри, куточки тощо) з певним наповненням, перетворення старших груп дитячого садка у міні клас, створення офісного варіанту дитячого садка, облаштування куточка усамітнення, використання світло-звукових мобілів, проектування розвивального середовища засобами Smart-технологій, створення модульного предметно-ігрового середовища тощо. З наведених прикладів бачимо, що політ творчості і фантазії педагогів безмежний. Але, на наше переконання, слід завжди пам'ятати про те, заради кого та для чого це робиться і найголовніше – хто є хазяями у дитячому садку.

Література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти // <http://mon.gov.ua>
2. Новий словник української мови / Укл. В. Яременко, О. Сліпущко. – К.: Аконіт, 2001. – С.305, том.2 [Серія «Нові словники»].
3. Пустовіт Л. Словник іншомовних слів / Л. Пустовіт, О.Скопеленко, Г.Сюта, Т. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2002. – 1017 с.
4. Поніманська Т.І. Основи дошкільної педагогіки: [навч. пос.] / Т.І. Поніманська. – К.: Абрис. 1998. – 448 с.
5. Лаврентьєва Г. Розвивальне предметно-ігрове середовище / Г. Лаврентьєва // Палітра педагога. – 2001. – № 4. – С.11-13.
6. Шаховская Н. Образовательная среда ДОУ: условия повышения качества дошкольного образования / Н.Шаховская // Управление ДОУ. – 2006. – № 2. – С. 8-21.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; [гол. ред. В.Г. Кремень]. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
8. Лохвицька Л. Розвивальне середовище для дітей раннього віку / Л. Лохвицька // Дошкільне виховання. – 2003. – № 11. – С.12-14.

